

A'
KIRALYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Költ Bétsben, Szent Jakab-Havának (Július-
nak) 3-dik napján, 1792.

Midön két kedves Barátoknak, el kell egymástól válni: könnyebben esik nékiek, ha költsönös szereteteknek valamelly külső zálogait vehetik egymástól. — Fels. Ferentz Királyunk, a' ki, előbb meg-mutatta már tselekedettel, mint sem szóval ki-nyilatkoz-tatta volna, hogy szives Barátja Nemzetünknek: egyenlő meg-illetődést érzett szívében, a' Magyar Rendeikkel együtt, midön külön kelle szakadniok Jun. 26-dikán egymástól. Valamint tehát maga részéről ott hagyta Magyar Ország' közepén a' kedves Zálogot, el nem híván magával Frankfurtba, Orszá-
gunk'

gunk' jó Nádor-Ispánnyát: úgy más részről az Országtól is kívánt magának olly zálogot, mellynek birása, az Ország' határain kívül is hathatósan táplálhassa az ehhez viseltető indúlatját. — — Ez a' zálog - kívánás, az az édes ki-nyilatkoztatása volt F. Királyunknak, melly szerént jelentette, hogy kedvesen fog esni ő Felségének, ha egynehány Magyar Gavallérok jelennének - meg *Frankfurtban* a' Koronázás' pompájára. — Ezen szeretettel telyes kívánságát ő Felségének, nagy örömmel telyesítik: Gr. *Pálffy Károly* Kántzellárius, Gr. *Zichy Károly* Ország' Birája, 's *Ürményi József* Personális ő Excell. jaikon kívül, más Nagy - tekintetű Hazánkfiak is, ugymint: Gróf *Teleki József*, és B. *Örczy László* ő Exc. jaik, kik között az első, ezen Hónapnak első napján indult el *Bétsből Frankfurtba*; a' másik pedig egy nappal azután, B. *Podmanitzky* (a' Konsiliumnál Kir. Tanácsos), Iffjú Gróf *Berényi György*; és *Tisza László* Uraknak társaságában.

Budáról, Júniusnak 26-dikán reggel.

„Júniusnak 24 dikén (Vasárnap), délelőtti tizenegy óra tájban kezdett az Ország-Gyűlésének mind a' két Táblája, különös ülések' tartásához. Tanátskozása' tárgyául fel-vette a' Gyűlés az ő Felsége' Válaszait, és ezek között főképpen azt, melly a' *Magyar Nyelvet* tárgyalja. — Minekutánna egésszen meg-határozta volna magát, az említett Kir. Válaszokra nézve: Deputátusokat állított - ki, a' kik, öszve-ülvén a' Magyar Kántzelláriának itt lévő részével, tsinállyák - ki azokból, az Ország - Gyűlési

Törvény-Tzikkelyeket (Articulos Diaetales), mellyek, meg-erössítés végett eleibe terjesztethessenek ő Felségének. — Estvére, Bál tartatott azon két Palotákban, mellyekben öszve szoktak gyűlni a' Rendek. Az Első Tábla' Palotájában most is *Új-Magyarok* (vagy a' régi nevek szerént Tzigányok) musikáltak, mint Jun. 17-dikén; de már ez úttal nagyobb vólt a' Tántzolók' száma, mint az említett napon. — A' mind két nemből való sok jó Magyar tántzos Személyek között, egy *Komáromi* iffjú Asszonyság — *Ns Komárom Vármegyei Szolga-Bíró Csejte*i Urnak a' Hitvесе — vonta mindenek felett, a' néző sokaság' szemeit magára. Közönségessen meg-vallották ugyan is mindnyájan, hogy Asszonyságot, olly jól, és kellemetessen tántzolni magyarul, még soha se láttak. Nevelte a' tántz' kellemetességét, az iffjú Asszony' jeles vidám tekintete; szépen termelt' testének a' tántzbanvaló egyenes viselete 's a' t. Ebben a' Bálban, egy *Frantzia*, és egy *Anglus* utazókkal esmerkedtem meg, kik *Konfiántzinápolyból* jöven, tsak az nap érkezhettek *Budára*; mellyet nagyon sajnállottak: mivel úgy igyekeztek, hogy a' Magyar Koronázást meg-láthassák. A' pestis késleltette el őket, melly most igen uralkodik a' *Török Birodalomban*, mert arra nézve nagy kerületeket kellett nékiek tenni, 's akadályokon kereftül menni. — Az Udvarból, se Jun. 17-dikén, se most nem vólt senki is a' Bálban. — A' ki bé akart menni a' Bálba, egy forintot kellett néki fizetni.

Jún.

Júniusnak 25-dikén, reggeli 9 órakor, a' Királyi Palotába gyűltek a' Rendek. — Nem sokára közikbe jött Király ő Felsége, és mint már Jun. 4-dikén is tselekedett vólt, most se ült Trónusba; hanem attól két vagy három lépésnyi messzeségre meg-állott *), 's úgy hallgatta a' Primás' Beszédét, melylyel ez, meg-köszönte a' Rendek' nevében, hogy az Ország' kívánságára, olly jó válaszat méltóztatott adni ő Felsége. — A' Király, rövid, de fontos Beszéddel felelt a' Primás' Beszédére, 's azzal meg-hajtván magát, vissza tért a' szobájába. Ezen egész Audientziát, egy különös helyről szemlélte vólt a' Királyné. — A' Kir. Palotából lett vissza-térések után, egygyüve ültek a' Rendek, 's a' már el-készült Törvény-tzikkelyeket fel-olvastatták magok előtt, helybe-hagyták, 's ő Felségéhez meg-erössítés végett el-küldötték.

Budá-

*) Innen lehet tökéletessen meg-érteni egy tzikkelyét azon kegyes Irásnak, melyet ő Felsége, Júniusnak 5-dikén botsátott a' Nádor-Ispányhoz, 's a' melyet közlöttünk már mi, Hírmondónk' első Szakaszában. Az említett tzikkely ez: „Quo, ut tanto securius perfrui possim, putabam Throni splendorem removendum, ut vel inde intelligant Domini Status, se, non ad Regiae Majestatis dignitatem; sed ad Amicum Nationis suae studiosissimum accessisse.“

Budáról, Június' 26-dikán estve.

„Ma végeződéck az Ország - Gyűlése, minekutánna bútsút vettek volna előbb egymástól, a' Fels. Királyi Udvar, és az Ország' Rendjei. A' bútsú - vétel így esett-meg: Délutánni ötödfél óra tájban, a' Kir. Palotába gyűltek a' Rendek, 's körül állották a' Trónust, melly ezen hónapnak eleitől fogva emeltetett ottan fel. Tsak hamar meg - jelent a' Királyi Felség, fel - tette kalpagját, 's le - ült az említett Trónusba. Előbb, Kántzellárius Gróf *Pálffy*, egy szép Magyar Beszédet tartott; azután pedig maga szóllalt-meg ő Felsége deákul, 's szívreható ki - fejezéseik között, a' már általa megerősített Törvény - tikkelyeket által - adta a' Nádor - Ispánynak, 's igen barátságosan el - bútsuzott a' Rendektől. Fontos rövidségű Beszéddel felelt ő Felségének, Primás ő Eminentziája, mellynek végezetével vissza tért ő Felsége, sok *Ellyen* kiáltások között a' maga szobájába. A' Királyné — ki ezen bútsú - vételt, a' Szálának egyik szegletében készültt néző helyből szemlélte vala, a' két Fő Hertzegekkel együtt — fel - váltotta Fels. Férjét a' Trónusban, 's a' Primás' Beszédjére, rövid, de hathatós Beszéddel válaszolt; mellyet sűrű öröm - kiáltások követtek. E' meg - lévén, a' Toskánai Nagy Hertzeg *Ferdinánd'* szállására indultak a' Rendek az ötödik szobába, ki is a' kanapénál lévő asztalotska előtt meg - állott, 's a' Rendek' nevében hozzája intézett köszönetét és jó kívánását a' Primásnak, igen szépen meg - köszönte, és hasonló szíves jó kívánás.

nással viszontagolta. Ezután, ki-jött József Fő Hertzeg egy oldal-szobából, 's a' testvér Báttya' helyére állván, a' Primás' bútszását rövid Deák Beszéddel fogadta. — A' Kir. Fő Hertzeg Nádor-Ispányhoz fordúlt végre Primás ő Emin. ja, 's a' Haza mellett tett szives fáradozásait ő Fő Hertzogségének kevés, de olytatén igékkel hálálta meg az Ország' nevében, mellyeket a' Hazafiúi buzgó indulat adott az ő Emin. ja' szájába. Felelt jó Nádor-Ispányunk is; de a' sok örvendetes kiáltások miatt, a' szavát sem lehetett érteni. Mivel ezen öröm-scénák hamar érték egymást: sok' szemekenn lehetett itten látni a' nagy indulásban lévő sziveknek jelenségeit.

A' Kir. Palotából, rész szerént hintókon, rész szerént gyalog, az Ország-Házába jöttek a' Rendek; 's a' mi még eddig meg nem történt, a' Második Tábla' Szálájába gyültek-öszve. Rakva volt ebben az egész folyosó, mind két nemű Halgatókkal. Középe táján a' folyosónak, egy királyi néző-hely szemléltetett. Ebben volt a' F. Király-né, *Ferdinánd* Fő Hgel együtt. Le-ülvén a' Rendek, fel-mettizette Nádor-Ispány ő Kir. Fő Hert. gsége azon bé-petsételtt Irást, mellyet a' Kir. Felségtől vett-átal, 's az abban lévő Királyi Végzést, és Törvény-Tzikkelyeket által-adta, fel-olvasás végett *Somogyi* Itélő-Mester Úrnak. A' Kir. Végzésnek a' volt az értelme: hogy ő Felsége, a' Rendek által szabadon készítettett Törvény-tzikkelyeket, maga Királyi Nevének alól-írása által meg-erössíti. Ezután, a'

Tör.

Törvény-tzikkelyek olvastattak, mellyeknek száma 22, 's tartott az olvasások majd egy óráig. Ezen közönséges fel-olvasatás után, tellyes erejű Törvények már most az említett 22 Tzikkelyek. (Ezeknek értelme-
ket, nagy részént közlöttük már előre; a'
mi még közleni való lesz belőlök, el nem
múlatjuk meg-irni minél előbb.) Követték
a' Kir. Végzésnek, és Törvény-tzikkelyek-
nek fel-olvasását, négy Beszédek, mellye-
ket Nádor-Ispány ő Kir. Fő Hertzegsége;
Primás ő Emin. ja; 's Personális; és Ország-
Bíró ő Excell. jok mondottanak sok *Ellyen*
kiáltások között. — Sajnálom, hogy a'
Personális ő Excell. ja' Beszédjét meg nem
küldhettem; de ez, nem jött ki nyomtatás-
ban, mivel annak nagyobb része nem volt
papirosra írva, hanem a' Mondó Méltóság
szívéből buzgott ki. — Ezen Beszédek
végezetével, vége lett mindennek; 's a'
Gyűlés' Tagjai, szereztsés útát kívánván
egymásnak, szállásaikra oszlottak.

Ezen a' napon, Gr. *Zichy Károly*, és
Manfredini Generális ő Exo. jok, a' Sz. Ist-
ván Rendjének nagy kereftjével tiszteltet-
tek meg; *Végh Péter* Tárnok Mester, és
Ürményi Personális ő Exc. jok, Sz. István
Rendje' Komendátorivá lettek; *Fiumei* Gu-
bernátor *Pászthory Sándor* ő Nagysága,
ugyan azon Rend kis Kereftjét nyerte.

Június' 26-dikáról, még csak azt jegy-
zem meg, hogy midőn a' dél tájban tartott
Ülésben a' hadi segítségnak, és honorarium-
nak igazságos fel-osztásáról készült munka
olvastatott volna fel: az ezen alkalmas
ság-

sággal elő-fordúlt *Pópai* nevezet, öt fertályokig tartott vetekedésekre szolgáltatott alkalmatosságot. Némellyek t. i. azt akarták, hogy a' *Pópai* nevezet helyébe: *Nem-eggyesültt Görög Plébános* nevezet vétetessék fel. De erre, sokan reá nem állottak.

— — — — Végre, fel-kelt a' *Karlovitzi* Ersek, 's jelentette, hogy inkább maradjon még meg a' *Pópai* nevezet, a' jövő Ország-Gyűlésig; mint sem hogy az arról való hosszas vetekedés által fel-tartóztassék az ő Felsége' indulása; azt mindazáltal ki-kérte, hogy mostani jelentése, semmi kedvetlen következtetéseknek tsinálására, alkalmatosságul ne vetetessék: minthogy a' *Pópai* nevezetnek el-töröltetését már *II. Leopold* is akarta, 's akarja ezt a' mostan uralkodó Felség is.

Komáromból, Június' 27-dik napján.

„Ma, éjfél-után 3 órakor, sip 's dob szó serkengette Polgárjainkat a' fel- kelésre, hogy a' felénk közelgetett Fels. Királyné Állzonyunknak tartozott tiszteletet tehesse nek. Öszve is sereglettek négy órára, a' Város-háza eleibe, a' honnan, Városunk' Birájának vezérlése alatt, musika-szóval, 's négy zászlókkal költöztek által, a' Dunán túl lévő Posta-ház eleibe. Alig állottak sorba: hát már hirtelenséggel érkezett a' Fels. Királyné ötöd-fél órakor, a' *Toskánai* Nagy, 's *Ausztriai* Fő Hertzeg *Ferdinánd*, és *József* Fő Hertzeggel együtt. Meg-állapodván a' Posta-ház előtt ő Felségek, a' Város' Birája által idvezlő közföntéssel tiszteltettek; azután pedig jó számú Instántziákat (kérő, vagy

vagy könyörgő Leveleket) szedett-bé maga a' Magyarok' Királynéja, édes Anyai kegyességgel. Innét, *Atsnak* vették útjokat ő Felségek, néhány Udvari Kisérőikkel együtt. Ugy halljuk, hogy a' múltt estve tíz órakor indultak ki a' Magyarok' ditső Anya-Városából, 's egész éjjel utaztak.

Hazánk' Koronás Királya pedig, ma, reggeli négy órakor hagyta oda *Buda* Városát. A' Nádor-Ispány' lovain jött egy darabot, mellyeket, a' *Bábolnai* ló-nevelő Királyi Majorságból előre el-küldött lovak váltottak fel. Éppen kilentz órakor érkezett ő Felsége *Bábolnára*. Minisler Gr. *Collredo Ferentz* Úr ült mellette a' hintóban, 's egygyetlen egy belső Inasnál több nem völt vele. A' hintót, M. *Csekonits* Oberster Úr vezette, a' ki szintén *Kotsig* nyargalt völt a' Kir. Felség eleibe. Mihelyt le-szállott ő Felsége a' hintóból, azonnal a' mén-lovakat vezették ki egyenként eleibe az istállóból, mellyeknek meg-fizemlése után, a' ménesek mellett lévő ezkendős szép tsikókat nézegette-meg. Azonban a' Béresek, egy nagy baglya ízéna eleibe húsz ökröt fogtak, 's el-vontatták ezt előbbeni helyéről, a' hová rakatott völt öfzve a' réten, egy más jó távol lévő baglya mellé, a' melly körül sétálgatott ő Felsége. Ez alatt, elő hajtottak két ménest is, melly merő szilaj tsödörökből áll, 's ezeket is meg-tekintette a' Fels. Gazda. A' Tsikósok, igen gyönyörködtető látást okoztak az által ő Felségének, hogy ki-fogtak kötéllal két vad tsödört a' ménesből, 's azokra hirtelen fel-kapván, legé-

nye-

nyessen nyargalództak rajtok. Szinte tizeneggy óráig mulatta magát ő Felsége, a' majorság' különbkülönbféle szép tárgyainak szemlélésében. Mindeütt vele voltak Gróf *Collorédo* ő Excell. ja, és Oberster *Csekonits* Ur. Hogy a' Kastélyba tért, személlyes audientziát ezközlött nálla a' Minister Ur énnékem. Az audientzia' végezetével, ebédhez ült ő Felsége, Gr. *Collorédo*, és Oberst. *Csekonits* Urakkal együtt. Alig tartott fél óráig az ebédlés. Ekkor, meg-ajándékozta ő Felsége a' Majorság' tselédjeit, 's útnak indúlt, ismét a' Majorság' lovain, mellyek közzül előre is küldettek vólt már el egy-néhány fogásbéliek. — Örömmel tapasztaltam ez alkalmatossággal, hogy sokkal elevenebb színe, 's nagyobb frissessége vólt ő Felségének, mint midőn *Budára* menttében vala szírentsénk látni *Komárom* alatt négy hetekkel ez előtt. — A' Király' látására ölzve-gyűlt Köz-nép, bámúlva nézte a' maga koronás Királynának mind fél gyászöltözetében, minden Fejedelmi tzim, és pompa nélkül való együgyűségét, mind pedig kiváltképpenvaló módon a' szegénységhez való Atyai áldott le-botsátkozását; mellyre nézve, úgy néztük 's tiszteltük ezen jó Felséget, mint közzénk le-szállott Isten' Angyalát, és szerető Atyánkat; 's ezer meg ezer jó kívánásokat sohajtottunk utánna. Úgy értettük, hogy a' föld színén lévő *Bábolnai* épület' közepének fel-emelésére, és a' Kir. Fő Hertzeg Nádor-Ispány' mulatozó helyévé lejendő alkalmaztatására, úgy nem különben egy tágas, és egésszen bé-fedett

Ió - oskolának, 's ahoz meg-kivántató épületeknek készítésére, 90 ezer forintokat rendelt ő Felsége, olly hagyomással, hogy még az idén el - kezdődjék az építés; melly ha végre - hajtatik: nevezetes díszére leszzen ezen tájnak *Bábolna*; valamint hogy már eddig is nagy haszna vagyon Hazánknek, ezen Királyi szép Majorságból, ama' fáradhatatlan, és a' Köz - jóra termett *Csekonits* Oberster Úrnak munkálódása által. — Fels. Királyunknak említett intézetei is erősítik azon édes reménységünket, hogy ezentúl gyakrabban tisztelhetjük e'tájon a' Magyarok' jó Attyát. “

Szathmárról, Június' 20 dikán.

„A' mi Városunk, nyóltz új Katonákat állíta - ki mostanság; de a' melly ki - állítást nevezetes gyilkosság bélyegeze - meg. — Valamelly *Szabó István* nevezetű Legény is egy vólt t. i. a' katonaságra kijelölt több személlyek közzül. Ennek el - fogatása, *Tótsvai Mihály* nevű Tanátsbéli Emberre bízott. Mivel a' Legényt, semmi módon nem lehetett nappal kézre - keríteni: fel - tette magában a' meg - nevezett Tanátsbéli Ember, hogy éjjel menjen reá a' Legényre. Ez, mivel élt már előre a' gyanú - perrel, 's azonbán el is szánta vólt már magát, a' katonaságon kívül mindenre: szüntelen töltött puskát, 's éles fejszét tartott a' fekvő helye mellett. Eggy éjszaka észre veszi, hogy *Tótsvai Mihály* az ajtó előtt áll. Kiált tehát néki belőlről, hogy bé ne merjen lépni a' házba: mert mindjárt agyon lövi. *Tótsvai Mihály* nem gondolt a' fenyegetés.

téssel, hanem vakmerőségre vetette magát. 'S mi leve a' következése vakmerőségének? Az, hogy midőn bé-tette volna a' lábát a' küszöbön: úgy lövetett mellyjbe, hogy azonnal le-dobbant, és szörnyű halált holt. A' dühösségben lévő Legény, még ezzel sem elégedett-meg; hanem kapta az éles fejszét, 's azzal egy kanyarító formát vágott a' meg-holt' fejéből. Már most, Apjostol együtt a' tömlőt' fenekén ül."

Ns *Közép-Szolnok* Vármegyének *Tasnád* nevű Mező-városában, igen szomorú innep-lések vólt az oda-való Reformátusoknak, a' közelébb múltt hónapnak 3-dikán, Szent Háromság' Vasárnapján. A' mint t. i. dél-előtti Isteni-tiszteleten lettek volna öszve-gyülekezve a' Templomjokban, fél prédikátzió táján 9-edfél órakor egy rettenetes tsattanás lön, 's a' menykő nyóltz helyen rontott-bé reájok, és ugyan annyi személy-lyekből álló Férjfiakat, Afzonyokat, és Gyermekeket ütött le. A' Nemes Férjfiak' székéből, négyen hüllottak földre, egy *Berekszázi András* nevű ifjú nőtelen Borbélyal együtt. Ez, a' szék alól kiáltozott, hogy vegyék-fel, mert úgy húzódik-le a' földbe, hogy mindjárt bé kell neki süllyedni. Fel-emeltetett tehát, 's mihelyt a' Templom' ajtajához vitetett, mindjárt magához jött a' friss levegőtől. Azon hevennyiben, az el-esttekhez fordúlt, és két Emberen eret vágott. Az egyik ezek közzül — *Göntzi Dániel* nevezetű — ugyan tsak meg-holt a' Templomban; a' másik — *Afztalos György* nevű — életben maradott, de nagy válto-zás-

zásban vagyon. A' kiket közelebből ért a' menykő: mind zavarodott elméjüekké lettek. Ezek között a' Prédikátor is, a' ki napjában háromszor is harangoztat. — A' Templom körül lévő zöld burjánokban is, hagyták nyomaikat a' menykövek; de semmi meg nem gyúladt. — Ugyan azon egy tsattanással történt, hogy *Jákob* nevü Kereskedőnek, kinek a' háza a' Templom ellenében lévő úttzában fekszik, egy tyúkját agyon tsapta a' menykő.

A' fenn említett napon, *Magyar Csaholyban* is bé-ütött délután egy házba a' menykő, 's egy öreg renden lévő Affzonyt megfoltzott életétől. Az Affzonnal együtt-volt két Fiai, életben maradtak ugyan; de nagy kinlódások között. Ezen Affzonymak két Férje volt, 's azok is mind ketten menykő-ítés által hóltak-meg. A' másodikat nevezetesen, éppen Sz. Háromság' Vasárnapján tsapta agyon ravaly a' menykő a' toronyban, hová azért ment vala fel, hogy félre verje a' harangokat, 's ezen jel-adás által öfzse-gyűjtse a' Népet, egy istálló-nak óltására, melyet a' menykő gyűjtött-meg.

Tasndd körül, a' marha, és sertés-dög (*Ér-Körösön*, főképpen az utólsó) igen uralkodik.

Elegyes Tudósítások.

Bétsbe lett vissza érkezések után tegnap előtt estve jelentek meg ő Felségek először az Udvari Teátrumban: holott a' néző sokaságtól háromszori tapsolással fogadtattak. — Hólnap után indulnak *Frankfurt* felé.

A'

A' F. Magyar Kantzellária, tegnap vett parantsolatot ö Felségétől az eránt, hogy venni magához, a' lenni meg - szűnt *Illyriai* Kantzellária Aktáit.

Tegnap tették - le a' hitet, a' Fels. Magyar Kantzellária' Gyűlésében azon Meltóságok, a' kik a' közelébb múltt Ország-Gyűlésén nyertek fogadott Hazafiúságot. — Ugyan tegnap eskettetett - fel Gróf *Pálffy József* Ur is, azon új tisztségre, mellyre emeltetett ö Felségétől, t. i. a' F. Magyar Kantzelláriánál való Udv. Tanácsosságra.

A' *Bétsi* Udvarhoz küldetett Török Követ a' múltt Vasárnap vala, 11 és 12 óra között *Herentz* Királyunknál, bé - köszöntő, 's egyftersmind el is bursúzó Audientzián. A' héten vissza indul *Konfiántzináj* oly felé.

Brüsszelből írják, hogy 800 foból álló szabad Seregünknek, 12 ezer *Frantzilikkal* vólt verekedések *Austr. Flandriában*. M nek-utánna mind el - lövöldözték volna a' miénk a' puska - porokat: kéntelenítettek egygy ágyújokat az Ellenségnek hagyni, 's magokat vissza - vonni.

A' *Lengyelek* felől az a' hir foly, hogy *Lubari* sántzos táborokat, mellyben 15 ezer Emberek vólt, 18 ezer *Oroszok* megtámadták; 's két ezer *Lengyelt* le - öltek, 1500-at el - fogtak: magok közzül pedig tsupá, 800-at velztettek.

A' *Genuxi* közönséges Társaság, olly szoross neutrálitást (részre nem hajlás) fog tartani a' *Frantzia* hadra nézve, mint *Anglia*, *Hollandia*, és *Helvétzia*.